

რელიგიურობისა და სამყაროს შესახებ წარმოდგენების კავშირი შფოთვისთან

ანანო ხუსკვიაძე

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე კლინიკური ფსიქოლოგიის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

კლინიკური ფსიქოლოგიის სამაგისტრო პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ირინა ვარდანაშვილი, ასისტენტ- პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2020 წელი

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სადისერტაციო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ანანო, ხუსკივაძე, 2020 წელი

Abstract

Issue: Anxiety disorders are the most widespread among mental disorders. It is important to research the variables which might be negatively linked to anxiety disorders and affect them. Many studies have been conducted regarding the relationships between religiosity and anxiety disorders and mental health in general, but the results are heterogenous. It needs to be noted that according to most of these studies religiosity has a good influence on mental health. We don't have much research regarding world assumptions and anxiety but from what we have, a negative relationship between the two has been revealed.

In Georgian culture, the study of religiosity, assumptions of the world and anxiety is new. Within this research it was possible to reveal correlations between variables during Covid-19 pandemic; when the stress levels of individuals have increased significantly.

Goal: the aim of this study was to determine the relationship between religiosity, world assumptions and state-trait anxiety.

Method: There were 118 people taking part in quantitative research, amongst them 109 females and 9 males. The tools for our research included: trait state anxiety Inventory, world assumptions scale and religiousness inventory.

Results: World assumptions were found to be in negative correlation with both state and trait anxieties. Benevolence of the world and worthiness of the self were also found to be in negative relationships with both types of anxieties.

There was a negative relationship between subjective religiosity and state-trait anxiety as well. When it comes to other religiosity scales, religious practices correlate with trait anxiety positively but consequences of religiosity - negatively. Through the research different anxiety levels were found between two groups: 1. People who say they are orthodox christian; 2. People who say they are not part of any religion. In the first group, trait anxiety level was considerably lower.

Keywords: religiosity, world assumptions, trait anxiety, state anxiety.

აბსტრაქტი

საკითხი: შფოთვითი აშლილობები ყველაზე გავრცელებულია ფსიქიკურ დარღვევათა შორის, მნიშვნელოვანია იმ ცვლადების კვლევა, რომლებიც შესაძლებელია უარყოფით კავშირში იყოს შფოთვასთან. რელიგიურობასა და ზოგადად ფსიქიკურ ჯანმრთელობას, ასევე შფოთვას შორის კავშირზე უამრავი კვლევა ჩატარებულა, თუმცა მათი შედეგები არაერთგვაროვანია. აღსანიშნავია, რომ ძირითადად იკვეთება რელიგიურობის დადებითი გავლენა ფსიქიკურ ჯანმრთელობაზე. სამყაროს შესახებ წარმოდგენებსა და შფოთვაზე კი ცოტა კვლევა მოიძებნება, თუმცა გამოიკვეთა მათ შორის უარყოფითი კავშირი. ქართულ კულტურაში რელიგიურობას, სამყაროს შესახებ წარმოდგენებსა და შფოთვას შორის მიმართების კვლევა სიახლეს წარმოადგენს. კვლევის ფარგლებში ასევე შესაძლებელი გახდა ცვლადებს შორის კავშირის გამოვლენა პანდემიის (covid-19) პერიოდში, მაშინ როდესაც თითქმის ყველა ადამიანის ცხოვრებაში სტრესი დონე საგრძნობლად გაიზარდა.

მიზანი: კვლევის მიზანი არის რელიგიურობასა და სამყაროს შესახებ წარმოდგენების კავშირის კვლევა პიროვნულ-სიტუაციურ შფოთვასთან.

მეთოდი: წარმოდგენილ რაოდენობრივ კვლევაში მონაწილეობა მიიღო 118-მა ადამიანმა, მათ შორის იყო 109 ქალი და 9 მამაკაცი. კვლევის ინსტრუმენტებია: პიროვნულ-სიტუაციური შფოთვის კითხვარი, სამყაროს შესახებ წარმოდგენების სკალა და რელიგიურობის საზომი კითხვარი.

შედეგები: სამყაროს შესახებ წარმოდგენები უარყოფით კავშირში აღმოჩნდა როგორც სიტუაციურ, ასევე პიროვნულ შფოთვასთან, სკალებიდან სამყაროს კეთილმოსურნეობა და საკუთარი თავისადმი დამოკიდებულება ასევე უარყოფით კორელაციაშია ორივე სახის შფოთვასთან. გამოვლინდა უარყოფითი კავშირი სუბიექტურ რელიგიურობას და პიროვნულ-სიტუაციურ შფოთვას შორის. რელიგიურობის სხვა სკალებიდან რელიგიური პრაქტიკა პიროვნულ შფოთვასთან დადებით კორელაციაშია, ხოლო რელიგიურობის შედეგები -- უარყოფით. კვლევაში ასევე დადგინდა, რომ შფოთვის დონე განსხვავებულია ორ ჯგუფს შორის : (1) ადამიანები, რომლებიც მარლთმადიდებელ ქრისტიანად თვლიან თავს (2);

ადამიანები, რომლებიც არცერთ რელიგიურ მიმდინარეობას არ მიაკუთვნებენ თავს. პირველ ჯგუფში პიროვნული შფოთვის დონე მნიშვნელოვნად დაბალია.

ძირითადი სამიზნე სიტყვები: რელიგიურობა, სამყაროს შესახებ წარმოდგენები, პიროვნული შფოთვა, სიტუაციური შფოთვა.

განსაკუთრებული მადლობა

კვლევის პროცესში გაწეული დახმარებისათვის განსაკუთრებულ მადლობას ვუხდით ჩემს ხელმძღვანელს, ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ასისტენტ-პროფესორს ირინა ვარდანიშვილს. ასევე, ყველა იმ ადამიანს, რომელმაც ჩემს კვლევაში მიიღო მონაწილეობა.